

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN ...

Uredništvo in upravljalstvo je v Ljubljani, Gradniška šte. 17/1. — Depisi se ne vračajo. — Številka pri čekovnem ... Ljubljani 11.953. — Številka telefona 552. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV. LJUBLJANA, dne 1. novembra 1921. ŠTEV. 117.

Jubilej.

Tri leta so pretekla, odkar živimo v novi državi. Usoda je hotela, da ti zgodovinski dnevi potekajo v znamenju zunanjepolitične krize, ki jo je ustvaril povratak Karla Habsburškega na Madžarsko. Jugoslovenski narod je pri tej preizkušnji pokazal toliko enodušnosti in prave državljanške zavesti, da danes že lahko smatramo Karlovo avanturo za ponesrečen poskus političnega obupanja, uveljaviti svoje deposedirane pravice. Mnogobrojni tajni in javni naši sovražniki so že dvigali glave in proročevali prihajajoč razpad trhle države, ki nima dovolj notranjih sil, da bi vzdržala resnejši politični zapletljaj. Ponašanje jugoslovenskega naroda v habsburški krizi je presenetilo sovražno nam inozemstvo in celo nekateri domače pesimiste, ki so v svoji črnoglednosti že videli vstajati reakcijo in težke državne homatije.

Solidarnost jugoslovenskega naroda v zadnjih dneh je porok napredovanju državne konsolidacije. V dobi treh let se je življenje posameznika in celokupnega ljudstva preokrenilo v povsem novo smer. Iz podanikov smo postali državljani in nositelji države. Ta prehod v novo dobo se je vsled svojega značaja vršil le počasi, in večkrat je bila podoba, da ves pokret zastaja in da organizem ni zdrav. Ko so pred ljudstvo stopile težkoče podrobnega državnega življenja, se je povsod začel javljati odpor. Kritika vladnih odredb je bila mestoma tako ostra in istočasno tako negativna, kot da se ruši državna tvorba vsled pomanjkanja potrebnih notranjih sil. Vsa gravamina so bila izrečena tako prostodušno, in tako malo je bilo čuti priznanja, da je marsikdo klonil glavo in začel dvomiti nad usodo svojega naroda. Kdor pa je upošteval opozicijski značaj teh gesel, je videl v ostrem javnem boju samo boj načel, ki so povečini vsa nosila osnovno potezo narodnega edinstva, ter so le na zunaj kazala prilično radikalnejše lice in naravnost revolucionaren polet.

Kronika razvoja hranilnic.

Sestavil: I. Mohorič.
(Nadaljevanje.)

Ideja in vzor izhaja iz Prage, kjer je bila l. 1897 ustanov. »Deutsche Creditgenossenschaft für Böhmen«, predhodnica 4 leta pozneje aktivirane »Centralbank der deutschen Sparkassen«. Nemška centrala je imela pred vojno svojo filijalno mrežo za posle na jugu, v Gradcu in Trstu, ter Celovcu in komandito v Beljaku. V denarni zvezi z njo so stale pred vojno vse nemške hranilnice na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem, razen tega še nemške kreditne zadrugne v Soštanju in Laškem. Dve leti nato l. 1903 so si ustanovili češki narodnjaki popolnoma po nemškem vzoru »Ustředni banka českých spořitelců«, ki ima od l. 1907 za južne province podružnico v Trstu in je stala od prvega začetka v živahnem stiku s slovenskimi kreditnimi zadrugami, med katerimi ima po navedbah Trstenjaka 140 delničarjev. Podroben pregled razvoja in poslovanja obeh bank nudi sledeča statistika:

Razmere v Jugoslaviji danes niso zadovoljive. Široke plasti ljudstva zahtevajo tako ureditev države, ki bi v večji meri upoštevala njihove plemenske in verske kvalitete. V koliko ustavni zakon gre preko teh zahtev, danes še ne moremo točno ugotoviti, ker je šele ogrodje izgrajeno ter bo njegova izvedba merodajna. Vendar sedanja politična konstelacija ne kaže mnogo znakov, da stojimo pred načelnimi notranjepolitičnimi izpremembami, kajti opozicija zaenkrat ne najde formule za enoten in zmagovit nastop. Zato se bo vrenje nadaljevalo in nas čakajo še hudi politični boji. Te neugodne ugotovitve se tudi v jubilejnih dnevih ne branimo, ker verujemo v zdravo jedro ljudstva, ki razmer nikdar ne bo pritiralo do skrajnosti.

Tudi zunanjepolitični položaj Jugoslavije ni bil ugoden v zadnjih treh letih. V vprašanju državnih mej smo zagrešili napake, ker smo prenesli predvojne in vojne nazore v mirno dobo, ko smo preveč spoštovali napisane diktate in smo preveč verjeli pogodbenim zagotovitvam, namesto da bi s svežo silo brez ozira na desno in levo uveljavili svoje nacionalne pravice. Naša lojalnost je bila vzrok našim neuspehom in je za več let vrgla nešteto rojakov v narodno sužnost. Pač pa je v usodni dobi zadnjih dni celokupno jugoslovensko ljudstvo ponovno osvedočilo svojo narodno solidarnost in je brez razlike strankarske pripadnosti odobrilo korake vlade proti Karlovi poskusu restavracije. Ta enodušnost je najboljši refleks jubilejnih dni in nam jamči za miren in nagel razvoj triletno države.

K. Prokop. Naša poštna uprava.

(Kritične črtice iz trgovskih krogov.)
Da se naš najvažnejši prometni zavod, naša državna pošta, dosledno odteguje v vseh obratnih in upravnih zadevah vplivu trgovskih in obrtni-

Namen osrednjih hranilničnih bank je bil, da se mobilizirajo nepremična sredstva posameznih hranilnic, da se olajša in pospeši medsebojni promet hranilnic, da se pri izbruhu krajevnih stisk ali kriz preskrbijo denarne vloge iz druge hranilnice. Prvotno načelo namreč, izdajati zastavne liste na podlagi potom cesije prevzetih hipotekarnih terjatev, vrši ta banka le v neznatnem obsegu. Glavno poslovno stroko tvori komunalni kredit z izdajo bančnih zadolžnic. Po statistiki nemške osrednje banke je bilo do začetka l. 1910 dovoljenih komunalnih posojil kron: 52.660.458 na Češkem, 21.790.109 na Tirolskem, 9.511.024 na Štajerskem, 9.194.952 na Nižje Avstrijskem, 8.240.991 v Bukovini, 5.483.395 na Moravskem, 1.671.714 na Solnograškem, 3.256.000 na Koroškem, 1.663.826 v Šleziji, 1.000.000 v Prédarlskem, 239.000.000 na Gornje Avstrijskem in sicer v sledeče investicijske namene: 23.611.024 kron za javne stavbe in naprave, 16.042.085 za konverzije, 11.471.745 za stavbe električnih central, 10.779.118 za šolske stavbe, 10 milijonov 290.081 za vodovodne stavbe, 8.547.722 za stavbe vojašnic, 5 milijonov 393.348 za kanalizacijske na-

skih krogov, je jako značilno, izvajamo pa lahko iz te okolnosti, s kakšno vnemo pospešuje pri nas poštna oblast vsak kulturni napredek, ter socialni procvit domačega trgovstva in prebivalstva sploh.

S predvojno dobo se sedanji poštini obrat sicer ne da primerjati, pač pa lahko primerjamo sedanje naše poštne razmere z onimi v sosednjih državah.

Tu bi bilo naravnost nemogoče tajiti, da zavzemamo v uvrstitvi jako neugodno mesto v Evropi.

Kaj in kdo je temu kriv, ali se sploh to dejstvo da opravičevati, ne bomo preiskavali; saj je dovolj, če ugotovimo, da se je naše poštne omrežje z ozirom na gostost poprej obstoječih zvez pod polovico skrčilo.

Pravijo, da služi danes naša poštna uprava državi kot molzna krava; torej kot izkoriščevalno podjetje pod okriljem finančne uprave.

Seveda pod takimi načeli nimamo prav nič pričakovati; dokler ni pošta zavod, ki služi edino njemu namenu v blagor državljanov, in popolnoma samostalno državno podjetje, ni upanja, da bi izvrševala svoje naloge v smislu modernih kulturnih zahtev, kakor to vidimo drugod in je bilo že zdavnej poprej povsodi običajno.

V poštini zakonodajci najdemo drugod uvaževanje predlogov najbolj zainteresiranih krogov občinstva, to so trgovski in obrtniški sloji.

Delegati teh skupin soodločujejo v temeljnih vprašanjih poštne sabbračaja, se udeležujejo posvetovanj pri odločilnih oblastih, njih želje se kolikortoliko upoštevajo; pri nas odločuje vrhovna poštna oblast sama, brez zaslišanja prizadetih slojev, katerim ostane edino pravica do stvarne kritike nevsedečih odredb.

Ravno je leto, odkar se je otvoril poštno-paketni promet z inozemstvom; ne bom ogreval težkih, pa vseskozi zaslužnih očitkov, ki so se pojavili ob tej priliki v našem časopisu. Poštno-carinsko poslovanje je

5,035.151 za stavbo cest, 4,302 tisoč 958 za upravo vodnega toka, 3 milijone 242.800 za stavbo občinskih hiš, 3,032.480 za stavbo plinaren, 2 milijona 748.650 za kritje občinskega proračunskega primanjkljaja, 2,440 tisoč za železnične stavbe, 2,153.200 za stavbo bolnišnic, 2,037.400 za napravo klavnice itd., itd.

Pa niti teh poldrugsto milijonov v komunalne namene izposredovanega kredita ne izpolnjuje modernega pomena osrednjih bank, najuspešnejši rekord za češko gospodarstvo je bila organizacija žirovni računov »Ustředni banke«, ki je že v prvem letu svojega obstanka štela 800 plačilnih zavodov. Razen hranilnic so tudi skoro vse kreditne zadrugne Schulze-Dehitzhevega vzora članice novoupeljane clearinga, ki je prekrizal neekonomično pot poštne hranilnice preko Dunaja. Ogromen razvoj mreže zavoda, ki je bil zavod s svojimi poslovanju začetkom l. 1912 v direktnem stiku s 2252 in indirektnem s 4509 denarnimi zavodi, ne potrebuje nobenega daljšega komentarja, ker je bilo to v dobi, ko je bil zavod s svojimi engagementi v Galiciji in Bukovini najbolj vezan in se je na lastnem trgu boril z vsemi neprilikami. (Dalje prih.)

še danes pri nas nek birokratični nestvor, ki mu menda na svetu ni para. Kaj naj na primer porečem k takozvanim tantijemam, ki jih plačuje nesrečni naslovnik od vsakega ocarinjenega paketa? V pristojbinskem zakonu o teh tantijemah ni govora; baje pripadajo poslovalnemu osebju. Mogoče pa, da ima ta pristojbina še kak drug pomen, trenutno nam stvar še ni popolnoma jasna.

Na pristojbinskem listku dotične spremnice je našeta cela vrsta pristojbin, razne kolektivine itd.

Za nas pa je glavno, da poravnamo končno vsoto, ki predstavlja vse od države za ta paket terjane zneske.

Če bi bila poštna uprava kolikaj se ozirala pri določitvi poštocarinskih pravil na trgovske kroge, bi morala uvaževati njih upravičene želje po odredbi, da si naslovniki inozemskih pošiljk tudi lahko pridržijo ocarinjenje brez poštne posredovanja.

Ta običaj najdemo v tujini skoraj povsod.

Naslovniku izroči pošta samo spremnico, blago pa se ocarini v njegovi navzočnosti pri carinarni ob določenih urah. Seveda bi pošta tudi ne bila opravičena, za te slučaje do ocarevalnine treh dinarjev, prihrani pa si precej dela, stroškov in materijala, trgovcu pa je obilo ustrezno. Ponehale bi številne pritožbe, reklamacije in zamude. Zakaj neki ne posnemamo v tem oziru napredno inozemstvo?

Gotovo, da marsikatero nepriliko v poštnem prometu izvirajo iz nedostatkov obratnih sredstev, ki se z lepa ne dajo odpraviti, pa marsikaj bi se dalo z dobro voljo, predvsem pa v strokovnem umevanju te službe z strani merodajnih činiteljev spopolniti; in ravno tu se pojavlja neka čudna brezbriznost.

Nič nenavadnega n. pr. ni, da dohajajo po večdnevni zamudi pisemske pošiljke iz severnega inozemstva za Ljubljano preko Zagreba ali celo Beograda.

Dognali smo, da odpravljajo dotične tuje pošte neposredne pisemske sklepe na posredovalne poštne urade v notranjosti naše države, mesto, da bi te sklepe prevzela in predelala potujoča pošta, ki občuje od naše severne meje proti jugu. Ker inozemstvo naših zamljepisnih in prometnih razmer ne more tako natančno poznati, kakor to lahko zahtevamo od naših uradnikov, so zgoraj navedeni slučaji popolnoma razumljivi.

Če se ne motimo, obstoja pri poštnem ministertvu celo nek poseben oddelek, ki se bavi z ureditvijo poštne zvez z inozemstvom.

Naša poštno-časopisna služba služi tudi, da ji posvetimo par vrstic. Pravcate poštno-časopisne službe pri nas itak ni. Govorilo se je pred par leti, da se namerava uvesti tudi ta stroka in sicer po najnovejših metodah, zgodilo se pa ni ničesar.

Sicer je naša poštna uprava pristopila k svetovni konvenciji o časopisni izmenjavi, pa iz neznanih razlogov se ta službena stroka pri nas ne vrši.

Čudno pa je vsekakor, da se v tem oziru pri nas še nihče ni zganil, mar ne obstojajo potrebe za to službo, ali pa je sploh cela institucija

mednarodne časopisne službe pri pošti neznana stvar?!

V naših stvornih kritičnih črticah se bomo strogo držali objektivnega stališča, priznavali vrline, in brezobzirno grajali nedostatke, v svesti si, da služimo s tem uspešnejše javnosti in državi, kakor pa da potrudimo v zamolčanju raznim nerednim tega najvažnejšega prosveto posredovalnega javnega zavoda.

Kako naj vodijo trgovci knjige opravljenega prometa?

(Nadaljevanje.)

Davčnih oprostitev ne bomo podrobneje naštevali. Navedli bomo le one, ki zanimajo trgovce, t. j. večino stvarne oprostitev.

Davka proste so sledeče stvari, n. pr.

a) promet z vsemi premičnimi stvarmi, ako so premičnine le pritikline nepremičnin. Davčna prostost velja pa le za slučaj, da se prodajo, zamenjajo itd. te nepremičnine istočasno z nepremičninami. Promet z nepremičninami je namreč davka prost.

Radi tega je tudi prost promet na podstavi zakupovanja in najemanja nepremičnin in pravice njih izkoriščanja. Davčnoobvezno je le poklicno odajanje opremljenih sob in stanovanj, dalje penzionati, sanatoriji itd.

b) Promet na podstavi eksekucije, ekspropriacije in rekvizicije. Tu manjka namreč predpogoj obdačbe, t. j. namen pridobivanja dohodka in poklicno izvrševanje.

c) Promet na podstavi dajanja denarnega kredita. Poleg tega je davka prost tudi še promet denarnih terjatev.

Ako trgovec posodi denar svojemu odjemalcu, to ni nikak obdačljiv promet. Ako proda čeke, devize, valute, menice, delnice itd., se od tega ne obdači.

d) Promet z državnimi monopoli je davka prost. Navedeno velja tudi za druge uradne vrednostnice, n. pr. poštne nakaznice, menične blankete itd.

e) Davka prost je tudi promet na podstavi tekočih računov.

f) Davka prosti so koncerti, zabave, kinematografi in prostovoljne svobodne prodaje radi porazdelitve dediščine, ker se od teh že itak plačuje posebne takse.

g) Ako trgovec svoje nameščence prehranja ali kako drugače zalaga v obliki naravnih plače, je dotični promet davka prost.

h) Drugi, tretji in nadaljni prenos razkladnic, ladijskih tovornih listov in spremnih listov; obdačljiv je le prvi prenos.

Zakon našteva še nadaljne oprostitev, vendar jih tu ne moremo nadalje naštevati, ker bi bil naš članek preobširen. Navedli smo le one oprostitev, ki morejo posredno ali neposredno zanimati trgovce. Kdor se hoče podrobneje orijentirati o tem vprašanju, naj v pogleda člen 8. »Uredbe« in pravilnika.

Kdo je plačevalec davka. To vprašanje se je deloma že obravnavalo. Radi važnosti se pa s tem predmetom še podrobneje pečamo.

Davčnoobvezne so one fizične in pravne osebe, ki se bavijo po svojem poklicu ali poslu s samostojno delavnostjo, da bi z njo pridobile dohodek. Svojo delavnost izvršujejo te osebe v gotovih obratovališčih v naši državi; če pa nimajo teh, morajo imeti pa vsaj bodisi sami, bodisi njihovi zastopniki stalen sedež ali pa bivališče.

Z drugimi besedami, davek na poslovni promet plačajo redoma vse fizične in pravne osebe, katerim se je odmerila občna ali posebna pridobnina, oziroma, katerim bi se moralo v zmislu zakona o osebnih davkih iz l. 1896, odmeriti obrtni davek oziroma posebno pridobnino.

Poleg teh je pa še vsak posamezen slučaj prometa, ki bi bil drugače radi pomanjkanja ravnokar navedenih predpogojev davka prost, obdačljiv, ako preseza protidajatev 20.000 kron.

Davkoplačevalci se torej dele:

1. na one, ki izvršujejo promet samostojno v otvorjenem obratovališču,

2. na one brez njega,

3. na one, ki so le slučajno, a ne poklicno opravili kak davčnoobvezan promet, proti odškodnini nad 20.000 kron.

Prvi so stalni, drugi in tretji so pa nestalni, t. j. slučajni plačevalci davka.

Ta razdelitev davkoplačevalcev v razne kategorije, je velike važnosti. Po teh kategorijah se namreč reši tudi vprašanje, kako se prijavlja in plačuje davek.

Davek se namreč plačuje:

a) s pobiranjem enega odstotka od celokupne prejete odškodnine na podstavi »knjige opravljenega prometa« ali prijave, in

b) pavšalno.

Davek na poslovni promet se pobira na podstavi »knjige opravljenega prometa« ali po obrazcu »A« ali po »a«. Ker smo obrazec »A« že obravnavali, ostane nam še mali »a«.

(Dalje prih.)

Kako naj preračuni službodajalec odbitljive davke za svoje uslužbence.

(Konec.)

Vzemimo primer, da je za drugo polovico meseca znašal zaslužek delavca radi slabega vremena le še 400 K. Kako je sedaj postopati. Odgovor: Kakor doslej!

Plača v prvih treh izplačilih je znašala (vidi zgoraj) 6600 K; k temu pride še četrti obrok po 400 K. V prvih dveh mesecih da to plačo, skupno 7000 K. Na celo sezijo (7 mesecev) odpade plače (po ključu $x : 7 = 7000 K : 2 = 24.500 K - h$.

Obdavčljivega bi bilo pri taki plači le 50%, torej 12.250 K.

Od tega odpade na dohodnini 348 K — h na 10%ni samski dokladi 34 K 80 h in na 30%ni vojni dokladi 114 K 84 h

Skupno na dohodnini 497 K 64 h

Plačarina se ne odmeri. Invalidski davek pri označeni dohodnini znaša 90 K — h.

Celi davek bi znašal torej 593 K 64 h, na enkratno izplačilo bi znašal odbitek 42 K 40 h. Na dva meseca (štiri izplačila) odpade torej 169 K 60 h. — Pri prvih treh izplačilih je pa gospodar odbil že 221 K 67 h.

Torej ima delavec na davkih že preveč odbitega 52 K 07 h.

Vzemimo, da je delavec v prvi polovici junija delal le par dni in na to zbolel. Njegov zaslužek je znašal za prvo polovico meseca le 100 K.

Prejel je torej v prvih dveh mesecih 7000 K, v prvi polovici junija 100 K, torej skupno 7100 K.

Na celo sezijo preračunjeno, da plačo 19.880 K.

Obdavčljivega je tu le 50%, torej 9940 K.

Ker to ne dosega eksistenčnega (davka prostega) minima, se na podlagi teh dohodkov dohodnina za davčno leto 1921 ne odmeri. Doslej se je pa odbilo na davkih 221 K 67 h. Delavec ima torej na davkih preplačila 221 K 67 h.

Pri nadaljnjih izplačilih bi bilo postopati na analogen način.

Iz teh primerov razvidi vsakdo, da je odmera davčnih odbitkov radi davčnega jamstva službodajalca precej komplicirana. Posebno velja to za primere, da se nameščence ne izplačuje pavšalno, ampak po množini izdelkov. Gospodarju bode treba skoro za vsako izplačilo posebej odmeriti davke; ako tega ne stori vsaj pri večjih izpremenjavah na plači, ga lahko zadenejo materijalne žrtve za slučaj, da je davek, predpisan nameščencu, postal neizterljiv. Davčno jamstvo je sicer obstajalo že doslej, a je bilo uveljavljeno le za stalne plače, ki se le malokrat spreminjajo. A tudi za ta slučaj gospodarjem ni bilo treba dosti računati. Ako se je do-

hodnino in plačarino že odmerilo, je pobiral mesečno dotične, po davčni oblasti naznanjene odbitke. Ako pa davčna oblast ni bila kurentna, tedaj je odbival davke po zadnji definitivni davčni odmeri. Le v onih slučajih, ko je nameščence šele prvokrat nastopil službo, je moral gospodar sam preračunati davke.

Kakor smo že zgoraj pokazali, to za spremenljivost plače in mezde ne velja. Tu je treba davke za skoro vsako izplačilo posebej ugotoviti. — Po našem mnenju se podjetništvu z novo določbo naprtuje prevelika bremena. Mi dvomimo, da se bode dala izpeljati ta naredba. Ako bi imelo davčno jamstvo pri nestalnih službenih prejemkih življensko moč, bi jo dosedanje finančne oblasti že davno vpeljale. A zgodilo se je narobe! Leta 1898 se je s posebno ces. naredbo davčno jamstvo za spremenljive plače direktno ukinito.

Zgoraj navedeni primeri kažejo, da je bila ukinitve na mestu. Upajmo, da bodo naši poslanci v tem vprašanju zavzeli stališče, ki odgovarja našim gospodarskim interesom.

Izvoz in uvoz.

Italija je prepovedala uvoz krompirja iz Jugoslavije. Italijanska vlada je prepovedala uvoz krompirja. Pošiljke, katere so že prevzele železniške uprave in take, ki so bile že na potu, se vračajo lastnikom. Vse kaže, da je naš krompir tudi že okužen. Italijani bodo še prosili za krompir, pa ga mogoče ne bo več!

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Konferenca v Portorose. V četrtek je bila otvorjena konferenca nasledstvenih držav bivše avstro-ogrške monarhije. Ker še niso dospeli vsi delegati, je bila prva seja odgodena do sobote.

Razpis vsem sodiščem za pobijanje draginje. Da v bodoče ne bo povoda za pritožbe zoper odločbe posameznih sodišč za pobijanje draginje glede izvoznih prepovedi za posamezne potrebščine, da pa se posameznim krajinam zagotovi zadostna količina izvestnih potrebščin bodisi za prehrano ljudi, bodisi za prehrano živali, je minister za socialno politiko, dr. V. Kukovec odredil sledeče: 1. Sodišča za pobijanje draginje nimajo pravice, da bi sama od sebe prepovedovala izvoz življenskih potrebščin. — 2. Ako bi bilo treba prepovedati ali omejiti izvoz posameznih proizvodov glede na potrebe dotične krajine, mora prizadeto sodišče za pobijanje draginje poslati obrazloženo vlogo za izdajo takega naloga, ki bo v zmislu člena 4. zakona o izvozu in izvoznih carinah predložen ministru za finance, da izposluje potrebno pooblastilo o prepovedi ali omejitvi izvoza od kraljevske vlade, ker je po omenjenem zakonskem predpisu edina ta pristojna, izdajati potrebne odredbe v tej smeri. Zato se morajo vse prepovedi ali omejitve izvoza življenskih potrebščin, ako kje veljajo po odločbi sodišča za pobijanje draginje, takoj preklicati ter se ne smejo izdajati, dokler se za to ne prejme odločba kraljevske vlade, kakor je to pojasnjeno v drugi točki tega razpisa.

Cena svincu v Čehoslovaki. Od 16. t. m. je odrejena cena svincu iz državnih rudnikov na Čehoslovaki s 876 č. K po 100 kg, loko topilnica z davkom na promet.

Trgovinski sporazum med Rusijo in Čehoslovaki je že izdelan in bo v par dneh podpisan. Na podlagi sporazuma so ruski delegati v Čehoslovaki že nakupili za 25 milijonov orodja in strojev.

Industrija.

Nova tekstilna tvornica v Mariboru. Češki tvorničar Eduard Doktor namerava ustanoviti v Mariboru tvornico tekstilnega blaga.

Križa v čehoslovaki keramični industriji. Več tvornic keramične industrije v Čehoslovaki je moralo zelo zmanjšati delovni čas, da se zaloge radi pomanjkanja naročil še bolj ne povečajo. Tvornice delajo le po par dni v tednu.

Obri.

Ustanovitev štirih pokrajinskih strokovnih zadrug. Na podlagi izvršilne uredbe ministrstva za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, se razširja okoliš nastopnih strokovnih obrtnih zadrug za vse območje pokrajinske uprave za Slovenijo: a) zadruga urarjev in optikov v Ljubljani; tej zadrugi se obenem prideljujejo zlatarji, pasarji in graverji. — b) deželne zadruga fotografov v Ljubljani; — c) deželne zadruga sodavcarjev v Ljubljani. 2. ustanovlja zadruga tapetnikov, preprogarjev, izdelovateljev žimnic in izdelovateljev posteljnine za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. Z ustanovitvijo teh zadrug so postali vsi obrtniki naštetih strok člani teh strokovnih zadrug ter so izločeni iz zadrug, pri katerih so bili do sedaj vključeni.

Denarstvo.

Cudno postopanje Francosko-srbske banke. Po poročilih iz Beograda, daje Francosko-srbska banka bankam in trgovcem kredite, stavi pa rok za povračilo dolga, ki znaša 10 dni. Z ozirom na to, da leži denar navadno v blagu, ki je namenjen za izvoz, je prišlo mnogo trgovcev vsled tako kratkega roka v težek in kritičen položaj.

Avstrijsko posojilo v Čehoslovaki. Avstrijski finančni krogi se resno bavijo z mislijo, da bi dobili v Čehoslovaki posojilo 4 milijard kron. S tem bi se gotovo ojačile gospodarske zveze med obema državama, in Čehoslovaki bi se odprle večje možnosti izvoza blaga, kar bi ji pri sedanjih stagnaciji dobro došlo. Ker se pričakovana pomoč s strani Zveze narodov ni uresničila, je bila Avstrija primorana, obrniti se za fin. pomočjo do Čehoslovake, v katero ima največje zupanje glede ugodnega posojila.

Likvidacija Avstro-ogrške banke.

Dne 15. oktobra t. l. je potekel rok za prijavo nežigosanih novčanic Avstro-ogrške banke. Uprava je pričakovala, da bodo prijave znašale okrog 8 milijard, dočim je bilo vsega skupaj prijavljenih novčanic za dve milijardi kron. Približno šest milijard se mora torej računati, da je efektivno zgubljenih, kar gre v korist Avstro-ogrške banke. Ker je rok za zamenjavo potekel, ni nobenih ovir več, da se izvede definitivna likvidacija banke, vendar se bo zaveda še nekaj časa vlekla, ker se nahajajo vsi likvidatorji v Parizu.

Avstrija izdaja nove bankovce po 10.000 K. Z 22. oktobrom je začela izdajati avstro-ogrška banka nove bankovce po 10.000 K.

Nov češki drobiž. V češkoslovaki kovnici denarja se izdeluje sedaj drobiž po 20 in 50 vinarjev in 1 krono.

Nova banka v Pragi. Prejšnja Lander-banka se je pretvorila v Praško banko za trgovino in industrijo. M. Jules Cambon iz Pariza bo prvi predsednik. Kapitala ima 80 milijonov čeških kron.

Davki.

Razglas o novi uredbi davka na poslovni promet je razglašen v Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo št. 131, na kar opozarjamo zainteresirane.

Predpisi posrednih davkov, prirejeni v žepnem formatu. Savez finanč. kontrole se je odločil predelati in založiti vse zakone in predpise, ki se nanašajo na posredne davke, namreč trošarino, takse, carino itd., ker uvideva, da se pajavljajo kršenja teh predpisov radi nezadostnega poznanja raznih zakonov, naredb in odlokov. Kako nevarno je to nepoznanje za solidnega producenta in trgovca, se more presoditi šele, če se vzame v obzir visoke kazni, ki so določene za kršenje teh predpisov. Kot prvi zvezek izda Savez finanč. kontrole »Odredbe o državni trošarini«, katero je sestavil višji finančni svetnik dr. Ferdo Prej. Knjiga bo tiskana v latinici in prirejena v žepnem formatu (20 x 14) s približno 144 stranmi ter se bo prodajala po 35 K pri upravnistvu časopisa »Finans. kontrolac v Dobju (Bosna).

Položnice za plačilo davkov. Glede na naredbo ministrstva pošte in telegrafa št. 60.173, po kateri je od 1. novembra 1921 dalje izpolniti položnice poštnega čekovnega zavoda v dinarski veljavi, opozarja delegacija ministrstva financ davkoplačevalce, katerim so se že dostavile opozorilne položnice za plačilo

davkov v kronski veljavi, da so te položnice veljavne, ako stranke na sprednji strani položnic napisane kronske zneske tako prečrtajo, da ostanejo zneski čitljivi, nad njimi pa napišejo odgovarjajoče zneske v dinarjih in parah. Kronsko vinarški znesek je zaokrožiti, ako ni s 4 deljiv, navzgor, n. pr. 33 vin. je 9 para, 115 K 75 vin. je 28 din. 94 para. Stranke, ki ne znajo pisati, naj prosijo poštni urad, da jim položnico v prednjem smislu popravi. Poštna uprava je v priznanju vrednem uvidevanju položaja zaukazala poštanim uradom, da gredo v tem oziru strankam po možnosti na roko.

Promet.

Razprave o odstranitvi železniških direkcij. V ministrstvu za promet se razpravlja o odstranitvi železniških ravnateljstev ter o osnovanju ene same centrale v Beogradu. O tem smo v našem listu svoječasno že pisali in navedli vse posledice, ki bi rezultirale od odstranitve ravnateljstev.

Železniški promet z Avstrijo preko Ebenfurtha je vzpostavljen.

Promet kamniških vlakov se podaljša do Ljubljane gl. kol. Z dovoljenjem prometnega ministristva prično s 1. novembrom t. l. voziti vsi kamniški vlaki direktno do oziroma od Ljubljane gl. k. Kamniški vlaki prihajajo v Ljubljano gl. kol. ob 6. uri 36 minut, 13. uri 07 minut ter 17. uri 36 minut in odhajajo ob 7. uri 45 minut, 14. uri 02 minuti in 18. uri 30 minut. Vozni red med Kamnikom in Ljubljano drž. kol. se ne izpremeni. V Ljubljani gl. kol. je s tem vzpostavljena najugodnejša zveza na vse strani.

Prometne omejitve. Z dnem 22. t. m. je bil ustavljen celokupni osebni, prtljažni in tovorni promet z Madžarsko. Pošiljke, ki so bile med potjo, se izročajo odpošiljateljem. V smeri proti Madžarski vozijo vlaki le do obmejnih postaj. Radi prepovedi uvoza krompirja v Italijo se prepoveduje vsako prevzemanje pošiljk krompirja do odredbe. Ze prevzete pošiljke se morajo ustaviti in vrniti odpošiljateljem.

Izprememba imen. Ministrstvo za pošto in brzojav je odredilo, da se s 1. novembrom t. l. izpremene imena tehle uradov: Križevci v Križevci v Prekmurju; Križovci v Križevci pri Ljutomeru; Selca nad Skofjo Loko v Selca nad Skofjo Loko; Šromlje v Šromlje; Št. Vid pri Zatični v Št. Vid pri Stični; Zatična v Stični. Imenik poštne uradov in drugi uradni pripomočki naj se popravijo.

Novo telefonske pristojbine med našo državo in Avstrijo. V telefonskem prometu med Avstrijo in Jugoslavijo se zviša preračunjevalni tečaj franka od 100 na 182 kron. Zaradi tega se s 1. novembrom zvišajo telefonske pristojbine z Jugoslavijo. S tem dnem se povišajo pristojbine med Dunajem in Mariborom od 500 na 910 in med Dunajem in Zagrebom oziroma Ljubljano od 600 na 1092 kron.

Iz naših organizacij.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug se je obrnila vsled vesti, da vsled nezadostnih kreditov za učiteljske honorarje na obrtno in trgovsko nadaljevalnih šolah ne bo mogoče otvoriti v letošnjem šolskem letu pouka, na oddelek ministristva trgovine in industrije z nujno prošnjo, da intervenira pri osrednji vladi v svrhu povišanja tozadavnih kreditov. Oddelek ministristva trgovine in industrije je z dopisom z dne 26. oktobra sporočil, da je pismeno in ustmeno vse ukrenil, da se mu dovolijo potrebni krediti, da bo ministristvo za trgovino in industrijo doseglo pri finančnem ministru, da se do sedaj prenizki krediti primerno povišajo. Z ozirom na popolno nedostajanje kreditov zaenkrat nikakor ne morejo dovo-

liti povišanih honorarjev za učiteljstvo obrtno in trgovsko nadaljevalnih šolah. Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, Ljubljana.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dobava soli in petroleja. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 22. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 20.000 ton soli ter dne 25. novembra t. l. ofertalna licitacija, glede dobave 6.000.000 kilogramov petroleja in 50.000 zabojev petroleja (po dve kanti v. zaboju). Pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava, prodaja.

Kolkovanje ponudb za državne dobave. Ponudbe za državne dobave morajo biti kolkovane z 20 dinarji v zmislu člena 25 začasnega zakona o trošarini, taksah in pristojbinah ter čl. 12 pravilnika k temu zakonu. Interesenti se opozarjajo, da se nekolkovane ponudbe ne bodo upoštevale, če so še tako ugodne. Izjemoma je dovoljeno, da se ponudbam iz inozemstva priloži znesek 20 dinarjev v gotovini.

Nabava platna. 20. novembra t. l. se bo vršila v upravi vojne opreme I. v Beogradu ofertna licitacija za nabavo 825.000 metrov platna kaki barve. — Kavcija znaša 1 milijon dinarjev.

Dobava 100.000 kg ovs. Dne 10. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne se vrši v intendaturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pismena ofertalna licitacija glede dobave 100.000 kilogramov ovs. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendaturi v Ljubljani interesentom na vpogled.

Nabava desk. Ravnateljstvo kr. tobačne tvornice v Zagrebu razpisuje javno pismeno licitacijo za nabavo desk od smrekovega lesa. Ponudbe do 7. novembra.

Razno.

Odlikovani funkcionarji ljubljanskega velikega semnja. Naše poročilo o odlikovanju funkcionarjev ljubljanskega velikega semnja v sobotni številki izpopolnjujemo sledeče: Z redom sv. Save so odlikovani še sledeči gg.: Ivan Jeladin ml., predsednik Zveze trgovskih gremijev Engelbert Franchetti in Ivan Rebek, predsednik obrtnih organizacij v Sloveniji, arhitekt Costaperaria in industrijalec Žabkar v Ljubljani.

Dve tovorni ladiji, ki sta preje pripadali avstro-ogrski trgovski mornarici in sta se do sedaj nahajali v francoskih pristaniščih, nam bo izročila Francija.

Nov priročen pristojbenik izide tekom decembra in bo obsegal na preko 200 straneh v sistematični, abecedno urejeni razpredelnici vse pristojbine v smislu novega, sedaj od zakonodajnega odbora narodne skupščine odobrenega začasnega pristojbinskega zakona, kakor tudi vse sodne in poštne pristojbine. Upoštevané so pa tudi še prejšnje, vsled posebnih zakonov in odredb veljavne pristojbine in olajšave. Knjiga stane broširana Din. 10.— kot priporočena tiskovina Din. 11.50, ter je jako praktična in neobhodno potrebna za vse pisarne, urade, trgovce in za privatnike, ki imajo posla z oblastmi. Radi omejene naklade je takoj naročiti pri izdajatelju: dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana. Pri naročilih nad 100 izvodov 10% ni, nad 500 izvodov 20% ni popust, denar je vposlati ob naročilu ali pa nakazati na čekovni račun št. 10.368.

Naša trgovinska mornarica sestoji po podatkih »Jugoslovanskega Pomorca« iz 808 brodov (z uad 10 registertonami), skupaj 139.000 brutoton. Od tega je 606 jadrič. Poleg tega ima še eno parno jahto, ki služi kot šolska ladija.

Tržna poročila.

Poljski pridelki.

Sombor, 27. oktobra. Dovoz slab, povpraševanje po pridelkih živahno. Cene se višajo. Pšenica notira 1160—1180 kron, kuruza 900—920 K, nova kuruza 800—810 K, oves 780—800 K, ječmen 1000—1050 K. Moka se kupuje za domači konzum po 1710—1720 K (nularica).

Vinkovci, 27. oktobra. Pšenica pride na trg le v majhnih količinah, kupujejo jo domači mlinci. Cena ji je 1140—1160 K. Stara kuruza stane 900—920 K, nova še ni na trgu. Oves se prodaja po 800 K. Ves tovorni promet je ustavljen.

Produktna borza v Novem Sadu dne 25. oktobra: Pšenica: 78 kg baška 1175 (blago); krmilni ječmen: 64 kg težki 960 (blago); pivovski ječmen 1030 (blago); oves: baški 815 (blago) 800 (denar), sremski 800 (blago); kuruza: baška stara 900 (blago), nova (dobava december) 800 (blago), 780 (denar), banatska nova (november) 775 (blago); moka (brez vreč): št. 0 1600 (blago) zaključek 1460, krušna št. 5 1320 (blago), št. 6 zaključek 1300, krmilna moka 600 (blago); otrobi (z vrečo): ab Bačka 550 (blago); fižol: beli novi 1150 (blago), beli stari 1050 (blago); svinjska mast: netto ab Bačka 6500 (denar).

Kolonijalno blago.

Kava: Newyork: loko 8½ (dan prej 8.12), dec. 7.65 (7.64), marc 7.78 (7.76). **Amsterdam:** Java Robusta WIB, loko 38 c. fob. Padang Robusta telquel, loko 29 c. fob, na potu 20 c. Palembang robusta, telquel. oktober—november 25 c. cif. Rumena Surinam Liberia 43 c. fob. Hamburg ½ kg Prima Santos ca. 18 M, Good do ca. 15 M, Robusta 12.50 M, Superior do ca. 17 M, Centr. Amerikan. 22 M, Java do ca. 14 M.

Riž: Hamburg: Burma II., loko 9.20 M, Burma A IX. 6.50, A II. 6.20, Saigon M I. 8.70, Fancy Bluerose 13, Choice Bluerose 11.75. Choice Screenings 6.90, Fancy Screenings 7.80.

Trgovski pomočnik

pošten in marljiv, perfekten v slovenskem in nemškem jeziku se sprejme takoj v večji trgovini na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Kje, pove upravnništvo lista.

Iščem

marljivega, uglednega, mladega gospoda izkušenega v tiskarski stroki in večšega hrvatsko-srbskega in nemškega jezika za vse pripadajoče pisarniške posle. Vprašanja naj se pošljejo na tiskarno

Ljudevita Szeklera, Ostijek, I.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje

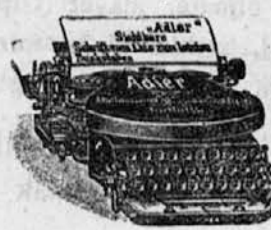
Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tucen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

I. Korenčan, Ljubljana
trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko se nahaja na 12-1
Mestnem trgu šte. 20.

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 15.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezanje počuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastuj in franko. Začasno znižane cene.

KOLESA iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Zaloga pohištva lastnega izdelka

Andrej Kregar
strojno mizarstvo Št. Vid n. Ljubljano.

Izvršuje vsa stavbena in pohištvena mizarstva dela po naročilu. Cenik pohištva na ogled.

Priporočila se tvrdka

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
tovarniška zaloga
šivalnih strojev

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo. Cene nizke! Postrežba točna!

Plavžarski koks

oddaja tvrdka

Anton Tonejc in drug,
Maribor.

Cena po dogovoru.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo

Medić, Rakovec & Zankl,prej:
A. Zankl
sinovi.**Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.**

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Čeniki se začasno ne razpošiljajo!

I. C. MAYER

LJUBLJANA

Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

Manufakturna trgovina

na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge**srbske domače****ročne industrije**

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
235/300, 272/304.

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!

Gazela milo

Je prvovrstne kakovosti in
ca 20% ceneje kot enako-
vredno importirano milo.

Milarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

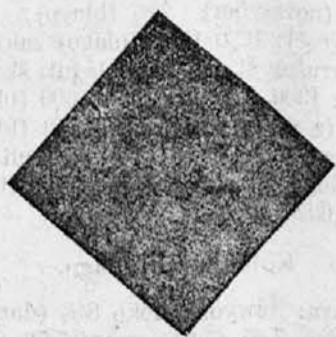
22, 10-10 vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Čeniki na razpolago.

KAMENITAZBEST - CEMENT - ŠKRILJ
dobavi**Kamenit tovarna**
Laško.**Vabilo na subskripcijo delnic.**

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z vskladiščenjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smetišče) in na ta način nudila vsem stanovskim tovarišem ugodnosti, katerih danes pri raznih

zasebnih špediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, upoštevajoč to obče-koristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“ mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v MARIBORU

z delniško glavnico Din. 1.000.000.—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921, VI. št. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra, št. 7008, oddelka

ministra za trgovino in industrijo v Ljubljani. -- Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100.— za komad, glasečih se na prinosca. — Razni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev za vsako delnico. — Nominalni znesek po Din. 100 in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu. — Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921. — Odbor si pridržuje pravico svobodne dodelitve delnic do 15. novembra 1921. — Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembrom 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice. — Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic. — Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe »Orient«. — Kot subskripcijska mesta fungirajo: Centralna banka v Zagrebu in njene

podružnice; Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice; Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, njene podružnice in afilijacije; Mariborska eskomptna banka in njene podružnice; Gradjanska banka v Beogradu in njene podružnice in vsi trgovski gremiji in trgovske zadruge. — Vabimo vas v svoj krog, da si ustanovimo mogočno stanovsko spedijsko družbo, katera nas bode rešila odvisnosti in izžemanja raznih izkoriščevalcev našega stanu. — Družba ustanovi podružnice v Ljubljani, Beogradu, Subotici, Rakeku, Splitu, Barošu, Solunu in Konstantinoplu. — Organizirajmo se, ker edinole v organizaciji je moč. — Podpisujte torej delnice naše »ORIENT«, mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Bratje Tavčar, industrijalec v Mariboru.

Franc Gulda, trgovec v Mariboru.

Ivan Koražija, trgovec v Mariboru.

Peter Majdič, industrijalec v Celju.

J. Medved, veletrgovec v Ljubljani.

Hinko Pogačnik, industrijalec v Rušah.

Ivan Kostevec, trgovec v Ljubljani.

Vilko Weixl, trgovec v Mariboru.

Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru.

Gustav Bernhard, trgov. v Mariboru.

J. Samec, veletrgovina v Ljubljani.

A. & E. Skaberne, import i eksport v Ljubljani.

Josip Rosenberg, industrijalec v Mariboru.

Anton Toneje in dr., veletrgovina v Mariboru.

Alojz Žnidarič, trgovec v Mariboru.

Eksportno društvo Matheis, Suppanz in drug v Mariboru.

Jos. Šerec, trgovec v Mariboru.

Drava lesna industrijska d. d. v Mariboru.

Matej Hedžet, veletrgovec v Ljubljani.

Ivan Lininger, veletrgov. v Ljubljani.

Franjo Čuček, industrijalec v Ptuj.

Alois Senčar, trgovec v Ptuj.

Miloš Gaus, glavni tobačni založnik v Mariboru.

Anton Jurca, industrijalec v Ptuj.

Franc Starčič, trgovec v Mariboru.

M. Berdajs, trgovec v Mariboru.

Karl Haber, trgovec v Mariboru.

Prva Mariborska tovarna mila v Mariboru.

Ing. Himmler Adolf, eksporter v Mariboru.

Kobi Drago, industrijalec, Maribor.

Viljem Freund, tovarnar v Mariboru.

Jakob Zdravec, industrijalec v Središču.

Karl Pertinač, industrijalec v Celju.

Davorin Tombah, trgovec v Ptuj.

Anton Brenčič, trgovec v Ptuj.

M. E. Šepec, trgovec v Mariboru.